

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 339
van **KATJA VERHEYEN**
datum: 19 februari 2021

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Rookmelderverplichting - Handhaving en controle

Woningbranden eisen elk jaar tientallen mensenlevens. Zo overleed onlangs nog een tienjarig meisje na een zware woningbrand in Leopoldsborg.

Meer nog dan het vuur, maakt vooral de rook tal van slachtoffers. Die rook is verstikkend en verspreidt zich razendsnel. Vooral als er 's nachts brand uitbreekt, is het risico om niet tijdig wakker te worden groot. Rookmelders vormen dan ook een eenvoudige en doeltreffende bescherming tegen de gevaren van brand. Daarom verplicht de Vlaamse overheid de aanwezigheid van rookmelders sinds 1 januari 2020 in alle woningen.

Als een woning niet voldoet aan de rookmelderverplichtingen, dan wordt ze in de regel als 'niet-conform' beschouwd. Ze voldoet dan niet aan de minimale veiligheids-, gezondheids- en woningkwaliteitsvereisten die de Vlaamse overheid oplegt. Wie een woning verhuurt zonder rookmelders, krijgt geen conformiteitsattest. Het verhuren van een woning zonder de nodige rookmelders is ook strafbaar.

Tot het einde van 2020 maakte de woningcontroleur bij een conformiteitsonderzoek enkel een opmerking op het technisch verslag. Het ontbreken van (voldoende) rookmelders werd dus niet gequoteerd en zou bijgevolg op zich niet leiden tot een ongeschikt- en/of onbewoonbaarheidsbesluit. Sinds 1 januari 2021 is dit veranderd. Het niet voldoen aan de rookmelderverplichting wordt een gebrek van categorie II en kan tot een ongeschiktverklaring leiden.

1. Heeft de minister zicht op de Vlaanderenbrede implementatie van de rookmelderverplichting?
2. Hoe wordt er opgetreden tegen verhuurders die niet aan de rookmelderverplichting voldoen? Wordt het proces-verbaal altijd overgemaakt aan het Parket van de Procureur des Konings en heeft de minister er zicht op hoe vaak het Parket daar gevolg aan geeft?
3. Hoe wordt er opgetreden tegen eigenaar-bewoners die niet aan de rookmelderverplichting voldoen? Gebeurt dat volgens de minister voldoende?

ANTWOORD

op vraag nr. 339 van 19 februari 2021

van **KATJA VERHEYEN**

1. Uit wetenschappelijk onderzoek van het Steunpunt Wonen weten we dat het aantal woningen met rookmelders in Vlaanderen tussen 2013 en 2018 meer dan verdubbelde. Uit het Grote Woononderzoek 2013 bleek dat amper 24% van de woningen in Vlaanderen over één of meerdere rookmelders beschikte. In 2018 had 59% van de woningen minstens één rookmelder. Gelet op het succes van de grootschalige sensibiliseringscampagnes over de rookmeldersverplichtingen in 2019 ga ik ervan uit dat dit stevig verder gestegen is, maar meer recente informatie voor de volledige woningmarkt is momenteel niet beschikbaar.

We kunnen wel recentere gegevens uit het Vlaams Loket Woningkwaliteit (VLOK) halen. Dit is het dossieropvolgingssysteem voor woningkwaliteitsbewaking van Wonen-Vlaanderen waarmee intussen ook 97% van de gemeenten werkt. Daaruit leren we dat in 2019 79% van de onderzochte woningen over voldoende rookmelders beschikten, een stijging met 2% t.o.v. het jaar ervoor.

(alle onderzoeken in VLOK met toegang tot woning)		
jaar	Rookmelders/ branddetectie aanwezig	Niet voldoende rookmelders/ branddetectie
2018	77%	24%
2019	79%	21%
Totaal	78%	22%

De conformiteitsonderzoeken in het kader van de woningkwaliteitsbewaking gaan bijna uitsluitend door in huurwoningen. Een conformiteitsonderzoek vindt ook vaak plaats na een concreet signaal inzake woningkwaliteitsproblemen. Uit deze cijfers kunnen dus niet zomaar conclusies getrokken worden voor de volledige Vlaamse woningmarkt. Daarvoor kijken we uit naar de nieuwe woonsurvey van het Steunpunt Wonen, die in 2023 gepland is.

2. De aanwezigheid van voldoende rookmelders wordt consequent gecontroleerd tijdens elk conformiteitsonderzoek. Er wordt nooit alleen op de rookmeldersverplichtingen gecontroleerd. Alle veiligheids-, gezondheids- en woningkwaliteitsnormen komen in een conformiteitsonderzoek aan bod.

Wat de handhaving betreft, moet steeds het onderscheid gemaakt worden tussen de administratieve procedure tot ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring en de strafrechtelijke procedure. Zoals in de vraagstelling al wordt vermeld, kan een woning zonder rookmelders vanaf dit jaar ongeschikt verklaard worden. Als een ongeschikt verklaarde woning niet tijdig in orde wordt gezet moet de eigenaar een gemeentelijke of gewestelijke heffing betalen.

In de strafrechtelijke procedure stuurt de Vlaamse Wooninspectie voor elke vaststelling een proces-verbaal naar het parket. Ik wil hierbij wel benadrukken dat de Vlaamse

Wooninspectie steeds optreedt op basis van vastgelegde prioriteiten. Deze bijzondere inspectiedienst van het agentschap Wonen-Vlaanderen richt zich immers op de ergste vormen van krotverhuur. Situaties waarbij er enkel melding is van onvoldoende rookmelders zullen daarom doorgaans niet opgenomen worden binnen het strafrechtelijke traject. Het traject van de administratieve procedure is in die gevallen meer aangewezen.

3. De rookmeldersverplichtingen worden, zoals blijkt uit mijn antwoord op deelvraag 2, gehandhaafd in het kader van de woningkwaliteitsbewaking. De focus ligt hierbij op de huurmarkt. We treden dus niet op tegen eigenaar-bewoners die de rookmeldersverplichtingen niet naleven, maar zetten hier voluit in op sensibilisering, zoals met de grootschalige rookmelderscampagne in 2019.